

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2024 року

ПОЛТАВА – 2024

4. Сілкова О.В. Нові альтернативні інформаційні системи навчання. Наука і сучасність. 2001. Т. XXIV. С. 112-119.
5. Сілкова О. В., Іщейкіна Ю.О. Проблеми підготовки з медичної інформатики студентів вищих навчальних закладів. Вісник проблем біології і медицини. 2011. № 3. С. 128-129.
6. Advisory Committee on Medical Training. Report and Recommendations on Undergraduate Medical Education. Doc. III/F/5127/3/92. Commission of the European Communities, Brussels, 2021.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ХІРУРГІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Скікевич М.Г., Волошина Л.І., Стебловський Д.В.

Полтавський державний медичний університет

Проаналізовано сучасні вимоги до відпрацювання практичних і теоретичних навичок на прикладі навчання хірургів-стоматологів у ПДМУ на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії. Обґрунтовано необхідність етапного оволодіння мануальними навичками і постійного моніторингу теоретичної підготовки студентів.

Ключові слова: лікар, практичні навички, освіта, хірургічна стоматологія, щелепно-лицева хірургія.

The analysis of the current opportunities for the development of practical and theoretical skills in the application of training for dental surgeons at the PDMU at the Department of Surgical Dentistry and Maxillo-Facial Surgery is presented. The need for stage-by-stage development of manual skills of students and continuous monitoring of their theoretical training.

Keywords: doctors, practical skills, education, surgical dentistry, maxillo-facial surgery.

Збільшення потреби в Україні у висококваліфікованих лікарських кадрах ставить перед закладами вищої медичної освіти завдання оптимізації ефективності викладацької роботи, зокрема і під час проведення циклів занять із хірургічної стоматології. Перетворення, що проводяться в системі охорони здоров'я, упровадження в діагностичний і лікувальний процеси інноваційних технологій зумовили потребу суттєвого підвищення якості підготовки фахівців із вищою медичною освітою [4]. Щоб бути допущеним до професійної діяльності, випускник стоматологічного факультету має здобути післядипломну професійну освіту у вигляді інтернатури, а потім спеціалізацію з дисципліни «Хірургічна стоматологія». Подальша підготовка й удосконалення знань і вмінь лікаря відбуваються на передатестаційних і циклах підвищення лікарської кваліфікації кожні 5 років.

Реалізація компетентнісного підходу в практиці навчання студентів на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії передбачає не лише постійну зміну тем предмета, що вивчаються, з урахуванням новітніх досягнень світової науки і практики, а й підбір відповідних методів, прийомів і технологій навчання.

У медико-дидактичній площині формування соціальної, особистісної та професійної компетентності студента – завдання не просте, тому що необхідно створити навчальне середовище, в якому той розуміє конкретну освітню мету. Запропоновані методи навчання сприяють досягненню цієї мети.

Із літературних джерел відомо, що активні методи забезпечують розвиток комунікативних навичок, здатність до самоосвіти й рефлексії [1]. Важливим аспектом застосування активних методів у викладанні є посилення інтересу і мотивації студентів до вивчення предмета, розкриття індивідуальних можливостей кожного студента. Формування позитивної мотивації до вивчення нашого предмета – дуже важливий аспект підготовки майбутнього лікаря. Ми надаємо матеріал на занятті з прикладами конкретних клінічних випадків. Студенти чіткіше оцінюють і розуміють прогалини у своїх знаннях. Усвідомлення того, що з подібними ситуаціями вони матимуть справу у своїй практичній діяльності, мотивує студентів до вивчення матеріалу. У ряді випадків приклади з практики викладача сприяють вивченню додаткової літератури.

Уявлення про компетенції формуються в студентів-медиків із молодших курсів навчання. Викладання дисциплін спочатку проводиться за системним принципом, зокрема з функціонально-клінічних позицій. Так, на кафедрах анатомії та топографічної анатомії докладно вивчаються будова окремих органів та їхня топографія. Студент використовує велику кількість термінів і понять. При освоєнні нашої дисципліни розвивається вміння встановлювати структурно-логічні зв'язки між різними розділами цих медичних знань. Поступово накопичується багаж знань. Ми наголошуємо на значенні суміжних дисциплін. Розвиваються кругозір та уявлення про будову й функції організму в цілому і органів голови та шиї зокрема.

Упровадження інноваційних підходів і сучасних методів навчання з використанням комп'ютерних технологій дозволяє інтенсифікувати процес навчання, зробити його більш наочним і спонукати студентів до активної участі в освітньому процесі. Змінюється роль викладача.

Основне завдання за використання активних методів навчання – організувати навчальний процес таким чином, щоб студент мав можливість проявити самостійність і досягти бажаних результатів, проявити творчий підхід до вивчення хірургічної стоматології.

Інноваційні методи навчання передбачають інтерактивне навчання. Його використання стало можливим у зв'язку з широким використанням у всіх сферах пізнавальної діяльності [2].

Симулятори віртуальної реальності стають у ПДМУ частиною сучасної освіти студентів-медиків. Упровадження в стоматологію віртуальної реальності ми оцінюємо як доповнення, яке може покращити дрібну моторику, координацію рухів і візуалізацію навичок.

Ситуаційні задачі стали важливою частиною навчального процесу щодо хірургічної стоматології з позицій потреб клініки. Формування клінічного мислення, у тому числі за допомогою виконання ситуаційних завдань, має

стати системою для оволодіння професією лікаря.

Найбільш значущими особистісними показниками соціальної зрілості студента, а потім і лікаря є відповідальність, самостійність у прийнятті рішень, позитивне мислення, толерантність і психологічна готовність до контакту з пацієнтами хірургічного профілю, як у стоматологічній поліклініці, так і в щелепно-лицьовому стаціонарі [3].

Необхідно проводити на кафедрі роботу щодо впровадження сучасних технологій у підготовку майбутніх хірургів-стоматологів, щелепно-лицьових хірургів і аналізувати отриманий досвід. Покрокове оволодіння мануальними навичками оптимізує компетентний підхід у підготовці майбутнього фахівця. Моніторинг якості засвоєння практичних навичок має відбуватися на кафедрі на всіх етапах підготовки майбутнього хірурга-стоматолога. Важливу роль в успішній професійній підготовці відіграє раціональне співвідношення базового рівня знань, практичних навичок і особистих якостей студента.

Традиції підготовки лікарів, які готові до роботи з пацієнтами із захворюваннями щелепно-лицьової локалізації, формувалися протягом десятиліть на нашій кафедрі за умовами високого престижу й соціальної значущості нашої професії. У колективі кафедри утвердився інститут наставництва. Це дозволяє молодим спеціалістам швидше й легше адаптуватися до складних особливостей викладання дисципліни.

Активне впровадження цифрових технологій – мультимедійний супровід усіх видів занять, використання систем тестування з оцінкою рівня підготовленості студентів – дозволяє підняти навчальний процес на якісно новий рівень.

Використання сучасних технологій не здатне замінити роботу студентів із пацієнтами на практичній частині заняття. Важливим аспектом підготовки майбутнього лікаря є прищеплення навичок науково-дослідної роботи на кафедрі.

Висновок. Отже, уміле поєднання інноваційних методів і традиційних форм навчання, достатній науковий рівень і педагогічний досвід викладачів, їхнє вміння в доступній формі донести інформацію студентам і достатня мотивація здобувачів освіти дозволяють досягти добрих результатів у формуванні професійних компетенцій у процесі навчання, підготувати хірургів-стоматологів, які відповідають сучасним запитам охорони здоров'я України.

Список використаної літератури

1. Богуцький, М.И. Подготовка врачей на клинической кафедре медицинского университета/ М.И. Богуцкий, В.М. Цыркунов // Образование и наука 21 век – 2010»: материалы за VI Международна научна практична конференция. – София, 2010. – С. 60-62.
2. Волошина Л.І. Інноваційні технології – пріоритетна складова освітнього простору закладу вищої медичної освіти / Л.І. Волошина, М.Г. Сківевич // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : матеріали наук.-метод. конф. з міжнар. участю, м. Яремче, 23 вересня 2022 р. – Яремче, 2022. – С. 25.
3. Локес К.П. Вибір професії лікаря – перспективи і труднощі вищої медичної освіти / К.П. Локес, Д.С. Аветіков // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 136–137.
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Кабінет Міністрів України; Постанова, Перелік від 29.04.2015 №266.- Редакція від 11.02.2017. - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРАХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

*Скрипник І.М., Маслова Г.С., Лиманець Т.В., Шапошник О.А.,
Приходько Н.П., Пілат І.О., Якимишина Л.І.*

Полтавський державний медичний університет

Завдяки сучасним інформаційно-комунікаційним технологіям стало можливим надання якісної вищої медичної освіти в змішаному форматі з акцентом на самостійну дистанційну роботу здобувачів освіти за кризових умов сьогодення в нашій країні. Незважаючи на це, відпрацювання практичних навичок біля ліжка хворого й формування клінічного мислення майбутніх лікарів терапевтичного профілю залишається актуальною проблемою для навчання на клінічних кафедрах внутрішньої медицини.

Ключові слова: дистанційна освіта, клінічні кафедри, клінічне мислення.

Thanks to modern information and communication technologies, it has become possible to provide high-quality higher medical education in a mixed format with an emphasis on independent student's remote work under the current crisis conditions in our country. Despite this, practical skills at the patient's bedside and forming the clinical thinking of future doctors of a therapeutic profile remains an urgent problem for training at clinical departments of internal medicine.

Keywords: distance education, clinical departments, clinical thinking.

Дистанційне навчання, також відоме як онлайн-навчання або електронне навчання, має потужний потенціал, серед його переваг слід зазначити більшу гнучкість, комфорт, доступність матеріалу й економію часу. Більше того, під час пандемічних обмежень і за умов воєнного стану в Україні воно було часто єдиним доступним варіантом, залишаючи багато медичних ЗВО перед вибором або електронного навчання, або відсутності навчання взагалі.

Численними дослідженнями в галузі вищої освіти доведено, що дистанційне навчання є ефективним методом і здобування нових знань, і вдосконалення наявних [1; 4; 5]. Це дає можливість здобувачам освіти працювати са-

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Приліпка К.О., Матвієнко Т.М., Саргош О.Д., Комишан І.В., Романюк М.В., Рак Т.І.</i>	207
РОЛЬ ТРЕНІНГОВИХ ЦЕНТРІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ В ЕПОХУ ЗМІН <i>Прилуцька Н.О., Мітюніна Н.І., Громова А.М., Громова О.Л., Ляховська Т.Ю., Прилуцький О.К., Талаш В.В., Шафарчук В.М., Орлова Ю.А.</i>	209
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-НЕВРОЛОГІВ В ІНТЕРНАТУРІ <i>Пурденко Т.Й., Дельва М.Ю., Литвиненко Н.В., Дельва І.І., Таряник К.А., Силенко Г.Я., Пінчук В.А., Гринь К.В., Кривчун А.М., Палєнка О.Є., Іващенко С.П.</i>	211
САМООСВІТА ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ <i>Пустовойт Г.Л., Ярмола Т.І., Кострікова Ю.А., Талаш В.В., Ткаченко Л.А.</i>	213
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Ройко Н.В., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Черняк В.В., Старченко І.І.</i>	215
ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Шевченко К.В., Григоренко А.С.</i>	217
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ В ЗВО <i>Ряднова В.В., Безега Н.М., Пера-Васильченко А.В.</i>	219
ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК БЕЗЗАПЕРЕЧНА СКЛАДОВА МЕДИЧНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Свінцицька Н.Л., Шерстюк О.О., Білаш В.П., Гринь В.Г., Лисаченко О.Д., Каценко А.Л., Устенко Р.Л., Сербін С.І., Литовка В.В.</i>	221
ПРОФЕСІЙНЕ НАСТАВНИЦТВО ЯК СТРАТЕГІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>Силенко Ю.І., Писаренко О.А., Дубина В.О., Силенко Б.Ю., Хавалкіна Л.М.</i>	223
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ НА КАФЕДРІ ФІЗИКИ <i>Сілкова О.В., Лобач Н.В., Макаренко О.В., Макаренко В.І.</i>	225
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ХІРУРГІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ <i>Скікевич М.Г., Волошина Л.І., Стебловський Д.В.</i>	227
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРАХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ <i>Скрипник І.М., Маслова Г.С., Лиманець Т.В., Шапошник О.А., Приходько Н.П., Пілат І.О., Якимішина Л.І.</i>	228
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Скрипников П.М., Приходченко С.В., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А., Дубина В.О., Тимошенко Ю.В.</i>	230
ВИКОРИСТАННЯ СПОНТАННОЇ ТВОРЧОЇ ПРОДУКЦІЇ ПСИХІЧНО ХВОРИХ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ <i>Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Герасименко Л.О., Рудь В.О.</i>	232
УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Смаглюк Л. В., Карасюнок А. Є., Воронкова Г. В., Ляховська А. В.</i>	234
СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ <i>Соколенко В.М., Шарлай Н.М., Весніна Л.Е., Жукова М.Ю.</i>	235
ВИКОРИСТАННЯ ВЕЛОЕРГОМЕТРІЇ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ <i>Сухомлин А.А., Запорожець Т.М., Сухомлин Т.А., Міщенко І.В., Журавльова А.О.</i>	237
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ <i>Тарасенко К.В., Могильник А.І., Сонник Є.Г., Адамчук Н.М., Телегань В.О., Давиденко А.В., Архіповець О.О., Лісовецький О.А., Адамович І.М., Осипенко Є.В.</i>	239
АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Шерстюк О.О.</i>	241
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОКРЕМИХ ТЕМ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА «ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Тарасовський О.Д., Біланова Л.П., Андрейко С.С.</i>	243